

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/181/2020
Identifikačné číslo spisu: 7517209263
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7517209263.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. A., bývajúceho v U., B. XXX/X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Rybár, proti žalovanej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, o zaplatenie 2.746 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 8Csp/169/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. mája 2020 sp. zn. 2Co/317/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 28. mája 2020 sp. zn. 2Co/317/2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom zo 16. septembra 2019 č. k. 8Csp/169/2017-105 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.194 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27. septembra 2017 do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II.) a žalovanému nepriznal náhradu trov konania (III.).

1.1. Súd prvej inštancie na vec aplikoval ustanovenia § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 a § 19 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 451 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1 a 2 OZ a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. V podstatnom uviedol, že žalobcom uvádzané zmluvy o spotrebiteľských úveroch bolo treba považovať za bezúročné a bez poplatkov a z toho dôvodu došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu vo výške 2.746 € (I.). V dôsledku premlčania časti sporného nároku a vo vzťahu k finančnému zadost'učineniu dosiahnutiu úspechu len v rozsahu 32% nároku, prvostupňový súd žalobu zamietol (II.). Keďže žalovanej žiadne trovy nevznikli, prvostupňový súd jej ich náhradu nepriznal (III.).

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. mája 2020 sp. zn. 2Co/317/2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil a nepriznal stranám sporu náhradu odvolacích trov.

2.1. Odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre

posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň odvolací súd poukázal. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

2.2. Na zdôraznenie správnosti a k odvolacím námietkam žalobcu v podstatnom uviedol, že zákon žiadnym spôsobom nestanovuje spôsob, akým je potrebné námietku premlčania uplatniť a taktiež nevyžaduje na uplatnenie námietky premlčania predloženie žiadnych dôkazov. K začiatku plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby vychádzal z názoru, že premlčacia lehota začína plynúť v období, kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o bezdôvodnom obohatení povinného subjektu, o jeho výške; podstatnou je vedomosť o skutkových okolnostiach, nie znalosť o právnej kvalifikácii. Dlužník sa musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí. Keďže okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, sú uvedené priamo v zákone, vedomosť žalobcu ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jeho úveru je potom potrebné spájať s touto skutočnosťou, respektíve s vedomosťou o existencii zákona o spotrebiteľských úveroch; nemôže ho ospravedlňovať to, že o tomto zákone nevedel. Viazať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na okamih kontaktu žalobcu so Združením na ochranu práv občana - AVES, resp. s jeho právnym zástupcom, by podľa názoru odvolacieho súdu bolo neprimeranou ochranou práva vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 OZ. Na základe uvedeného uzavrel, že subjektívna lehota v predmetnej veci začala žalobcovi plynúť dňom zaplatenia tej splátky, ktorou prekročil istinu poskytnutého úveru, tak ako to posúdil súd prvého stupňa.

2.3. K aplikácii 10-ročnej objektívnej premlčacej doby s poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/238/2017 uviedol, že jej aplikácia v okolnostiach posudzovanej veci neprichádza do úvahy.

2.4. V súvislosti so zamietnutím nároku žalobcu na priznanie finančného zadosťučinenia nad rámec dôvodov uvedených prvostupňovým súdom uviedol, že „žalobca ani vo svojej žalobe, ani v priebehu sporu pred súdom prvej inštancie neuviedol žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné vychádzať pri prípadnom priznaní nemajetkovej ujmy“.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žalobca poukázal na nesprávne právne posúdenie otázky úmyselného bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ odvolací súd v tomto ohľade argumentoval dovolacím rozhodnutím sp. zn. 1Cdo/238/2017 dovolateľ v podstatnom uviedol, že citované rozhodnutie nemožno vykladať prísne formálne a automaticky v každom prípade už len z toho dôvodu, že na strane nebankového subjektu by potom nikdy nemohlo dôjsť k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu. Podľa jeho názoru bolo potrebné v danej veci aplikovať režim úmyselného bezdôvodného obohatenia, teda objektívnu desaťročnú premlčaciu dobu, pretože v prípade žalovanej existoval minimálne nepriamy úmysel. Úverové zmluvy boli medzi sporovými stranami uzavreté v rozmedzí rokov 2013 až 2015, teda zhruba po 12 až 14 rokoch od účinnosti zákona o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 258/2001 Z.z.), ktorý od svojej účinnosti (1. októbra 2001) obsahoval v § 4 ods. 2 povinnosť uvádzať v zmluvách o spotrebiteľskom úvere viaceré obligatórnych náležitosti (napr. údaj o termíne konečnej splatnosti, údaj o hodnote RPMN a pod.), pričom absenciu týchto náležitostí sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Na podporu svojho názoru poukázal na celý rad rozhodnutí odvolacích súdov, zvýraznil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 15. februára 2018 sp. zn. 9Co/115/2017. Žalobca v tejto súvislosti uzavrel, že naznačenou obsiahlou problematikou sa odvolací súd zaoberal len v dvoch krátkych vetách, ktorými (iba) stroho odkázal na dovolacie rozhodnutie sp. zn. 1Cdo/238/2017. Preto je napadnuté odvolacie rozhodnutie arbitrárne a nepreskúmateľné.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP žalobca poukázal na nesprávne právne posúdenie otázky začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. V tejto súvislosti je rozhodovacia prax dovolacieho súdu rozdielna [8Cdo/163/2018 (zrušené I. ÚS 51/2020), 7Cdo/208/2018, 3Cdo/169/2017 (zrušené III. ÚS 43/2020), 4Obo/145/2007,]. Ďalej poukázal na

niektoré rozhodnutia odvolacích súdov, ústavného súdu a českého najvyššieho súdu.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je v časti prípustné i dôvodné; v dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 a § 450 CSP).

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6.1. Podľa § 421 ods.1 písm. b/ a c/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/) resp. je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

6.2. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

6.3. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

7. Žalobca najskôr v podanom dovolaní poukázal na nesprávne právne posúdenie otázky úmyselného bezdôvodného obohatenia (bod 3.1.).

7.1. Ako správne uvádzal aj dovolateľ, odvolací súd sa k tejto otázke vyjadril stroho, vo dvoch vetách, poukazujúc iba na závery dovolacieho rozhodnutia vo veci sp. zn. 1Cdo/238/2017, že aplikácia 10-ročnej objektívnej premlčacej doby v takýchto veciach neprichádza do úvahy (bod 18 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Kruciálny dôvod, pre ktorý nebolo vyhovené žalobe však podľa odvolacieho súdu nespočíval v riešení otázky úmyselného bezdôvodného obohatenia, ale spočíval v zodpovedaní otázky, „kedy začala plynúť subjektívna dvojiročná premlčacia doba“. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, sú uvedené priamo v zákone, preto vedomosť žalobcu ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jeho úveru je potrebné spájať s touto skutočnosťou, respektíve s vedomosťou o existencii zákona o spotrebiteľských úveroch a nie s okamihom kontaktu žalobcu so Združením na ochranu práv občana - AVES, resp. jeho právnym zástupcom.

7.2. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) dovolací súd ešte neriešil. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia (3Cdo/214/2018).

7.3. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na riešení otázky úmyselného bezdôvodného obohatenia, ale založil ho na riešení otázky, kedy začala plynúť subjektívna

dvojročná premlčacia doba. Vzhľadom na to, že žalobca v dovolaní nevymedzil právnu otázku, na ktorej založil svoje rozhodnutie odvolací súd, dospel dovolací súd k záveru, že na podklade takéhoto dovolania nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Z týchto dôvodov dovolanie žalobcu v tejto časti nie je procesne prípustné.

7.4. Záver o procesnej neprípustnosti dovolania žalobcu v tejto časti potvrdzuje tiež okolnosť, že odvolací súd v súvislosti s úmyselným bezdôvodným obohatením explicitne vychádzal z dovolacieho rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/238/2017, preto nebola splnená ani ďalšia procesná podmienka uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, t.j. že dovolací súd uvedenú právnu otázku ešte neriešil.

7.5. V závere dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žalobca uviedol, že naznačenou problematikou sa odvolací súd zaoberal len v dvoch krátkych vetách, ktorými (iba) stroho odkázal na dovolacie rozhodnutie sp. zn. 1Cdo/238/2017. Preto je napadnuté odvolacie rozhodnutie arbitrárne a nepreskúmateľné (bod 3.1. in fine). S poukazom na ustanovenie § 124 ods. 1 CSP naznačená dikcia argumentácie môže nasvedčovať namietaniu zmätočnosti, súvisiacej s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP. Preto pre prípad, ak by mala mať otázka úmyselného bezdôvodného obohatenia pre ďalšie rozhodnutie odvolacieho súdu (vzhľadom na zrušenie jeho rozhodnutia z nižšie uvedených dôvodov, pozn.) relevantný meritórny rozmer, bude jeho povinnosťou primeraným (dostatočným) spôsobom reagovať aj na argumentáciu strany žalobcu.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP

8. Žalobca v podanom dovolaní namietal (aj) nesprávne právne posúdenie otázky začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby (bod 3.2.). Poukazoval na rozhodnutia najvyššieho súdu (8Cdo/163/2018, 7Cdo/208/2018, 3Cdo/169/2017 a 4Obo/145/2007) a ústavného súdu (I. ÚS 51/2020, III. ÚS 43/2020), ktorými boli dva z uvádzaných rozhodnutí najvyššieho súdu zrušené. Najvyšší súd zistil, že k nastolenej otázke sa neskôr (28. septembra 2021) vyjadril (aj) najvyšší súd vo veci sp. zn. 5Cdo/29/2021, v ktorom rozhodnutí boli v súvislosti s nastolenou problematikou akcentované aktuálne názory ústavného súdu, ale tiež Súdneho dvora EÚ. Na rozdiel od predchádzajúcej otázky žalobcu (bod 7), na riešení tejto otázky (začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby) odvolací súd založil svoje rozhodnutie (pozri bod 7.1.); v tejto časti podaného dovolania boli preto splnené podmienky jeho prípustnosti a vzhľadom na nižšie uvedené bolo treba považovať toto dovolanie aj za dôvodné.

8.1. V rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/29/2021, týkajúcom sa podobnej skutkovej a právnej problematiky najvyšší súd najskôr poukázal na dovolacie rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/169/2017 a 8Cdo/163/2018, ktoré obe boli neskôr zrušené ústavným súdom (III. ÚS 43/2020 a I. ÚS 51/2020). V tejto súvislosti akcentoval názor ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 51/2020, že „[n]emožno pochybovať o tom, že bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Ide o špecifický predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Ide teda o ďalší typ skutkových okolností, ktoré treba vzhľadom na už uvedené špecifiká posúdiť najvyšším súdom nanovo“. Ústavný súd v danej veci ďalej konštatoval, že predchádzajúce rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/67/2011 a sp. zn. 5Cdo/121/2009 «nedávajú odpoveď na otázku, či je namieste plynutie začiatku subjektívnej premlčacej doby odvíjať od znalosti spotrebiteľa o právnej úprave zakotvujúcej bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (uplatnenie zásady „neznalosť zákona neospravedlňuje“), ani na otázku, či za takéhoto stavu je moment, kedy reálne dôjde k plneniu spotrebiteľa nad rámec istiny, rozhodujúcim z pohľadu záveru o nadobudnutí skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia. V tomto kontexte je potrebné sa vysporiadať s otázkou súvisiacou s bežnou životnou skúsenosťou, a sice, či je pravdepodobné, aby dlžník platil veriteľovi plnenie, ak by vedel, že mu toto plnenie nepatrí. Otázkou je, či potom možno za moment, kedy sa dlžník dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa bezdôvodne obohatil, považovať uzatvorenie konkrétnej spotrebiteľskej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.»

8.2. V citovanom rozhodnutí (5Cdo/29/2021) najvyšší súd zvýraznil špecifickosť situácie, vzniknutej a vyvolanej osobitosťou právnej úpravy spotrebiteľského práva, najmä zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného k 29.06.2012 (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“), na ktorú bolo

potrebné pamätať aj v tomto súdnom konaní. V podstatnom uviedol, že „[z]a skutkovú okolnosť (skutkové okolnosti), ktorá je (sú) podstatná pre nadobudnutie vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, potrebnej pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby, je podľa názoru dovolacieho súdu potrebné považovať skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve. Bez tejto vedomosti je spotrebiteľ v presvedčení, že jeho povinnosťou je (bolo) plniť zmluvne dohodnutý záväzok a splácať dlh splátkami vo výške dohodnutej v zmluve, ktorej návrh riadne a podľa dôvery spotrebiteľa v súlade so zákonom vypracoval veriteľ - dodávateľ ponúkajúci svoj produkt. Nestačí preto len predpokladať, že oprávnená osoba skutkové okolnosti mohla vedieť, alebo sa ich mohla alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. Dovolací súd zdôrazňuje, že spotrebiteľova vedomosť o tom, že výška splátok (resp. celého konečného dlhu zahŕňajúceho aj úroky a poplatky) je v úverovej spotrebiteľskej zmluve uvedená nesprávne, je sama osebe skutkovou okolnosťou, nie okolnosťou právnou (zistenie o rozpore takéhoto zmluvného dojednania so zákonom je len dôvodom nadobudnutia tejto vedomosti) ... Otázkou nadobudnutia skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, nemožno oddeliť od ustálenia momentu, kedy spotrebiteľ túto vedomosť získal. Ide totiž o to, či je možné pri každej zmluve o spotrebiteľskom úvere a u každého spotrebiteľa automaticky usudzovať nadobudnutie skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení len na základe spotrebiteľovej dôkladnej znalosti obsahu zmluvy o úvere a povinnosti plnenia na účet veriteľa, čo by v podstate znamenalo prezumpciu jeho vedomosti o rozpore jej (niektorých) ustanovení so zákonom ... Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.“ Najvyšší súd v danej veci uzavrel, že „podstatnou skutkovou okolnosťou, ktorú by sa mal spotrebiteľ dozvedieť, aby mu začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, je vedomosť o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri skúmaní momentu, kedy spotrebiteľ nadobudol vyžadovanú skutočnú (preukázanú) vedomosť o tejto podstatnej skutkovej okolnosti ... je potrebné si uvedomiť, že ide o subjektívny okamih, v ktorom sa spotrebiteľ dozvie také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť svoje práva v súdnom konaní žalobou o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď sa jeho právo stalo nárokom (actio nata). Rozhodujúce nie je, či možnosť dozvedieť sa tieto skutočnosti mal už skôr“.

8.3. Uvedené závery dovolacieho súdu boli plne súladné s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj „Súdny dvor“) vydaného dňa 22. apríla 2021 vo veci LH proti Profi Credit Slovakia s.r.o. (C-485/19). „Podstatou prvej položenej prejudiciálnej otázky bolo určiť, či sa má zásada efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm zaplatených neoprávnene na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13 alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice 2008/48, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu“. Súdny dvor v tejto súvislosti vyslovil názor, že „zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13 alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice 2008/48, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.“

9. V zhode s vyššie uvedenými závermi vyslovenými v uznesení z 28. septembra 2021 sp. zn. 5Cdo/29/2021 dovolací súd uvádza, že (aj) v prejednávanej spore bude potrebné individualizovať, kedy žalobca nadobudol vedomosť o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Žalobca v priebehu súdneho konania tvrdil, že sa o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovanej dozvedel až od Združenia na ochranu práv občana - AVES (č.l. 53 - 56 spisu) resp. od porady s jeho právnym zástupcom (bod 5 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Vychádzať preto treba z reálneho momentu, kedy sa žalobca dozvedel o tom, že sa žalovaná na jej úkor bezdôvodne obohatila. Z uvedených dôvodov nemožno v okolnostiach posudzovanej veci považovať za správny názor odvolacieho súdu, že „[k]eďže okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, sú uvedené priamo v zákone, vedomosť žalobcu ako spotrebiteľa o

bezúročnosti a bezpoplatkovosti jeho úveru je potom potrebné spájať s touto skutočnosťou, respektíve s vedomosťou o existencii zákona o spotrebiteľských úveroch; nemôže ho ospravedlňovať to, že o tomto zákone nevedel. Viazat' začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na okamih kontaktu žalobcu so Združením na ochranu práv občana - AVES, resp. s jeho právnym zástupcom, by podľa názoru odvolacieho súdu bolo neprímeranou ochranou práva vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 OZ."

10. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

11. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.